

Zasady alokacji i dystrybucji pobrań serc uwzględniające wielonarządowe przeszczepy serca i płuc (2023.03.01)

Podstawowe zasady alokacji i dystrybucji serc zostały ustalone w dniu 26 marca 2012 r. Następnie, na podstawie bieżących ustaleń kierowników ośrodków przeszczepiających narządy klatki piersiowej (ostatnio podczas spotkania w dniu 24 kwietnia 2018 r.) były zmieniane celem dostosowania do aktualnych praktyk w obszarach kwalifikacji oraz wyboru dawcy i biorcy. Uzupełnienie zasad wprowadzone 1 marca 2023 r. związane jest z:

- potrzebą zabezpieczenia przeszczepień u specjalnych biorców serca, tzn. osób zakwalifikowanych do wielonarządowego przeszczepienia serca i płuc; tej populacji chorych dotychczasowe zasady nie uwzględniały;
- rozpoczęciem działalności nowych ośrodków transplantacyjnych.

KWALIFIKACJA CHORYCH DO PRZESZCZEPIENIA SERCA

1. Warunkiem umieszczenia na liście oczekujących na przeszczepienie serca w trybie pilnym jest spełnienie przynajmniej jednego z kryteriów medycznych przedstawionych w Tabeli 1 i skutkuje przypisaniem biorcy odpowiedniej liczby punktów.

Tabela 1. Punktowane kryteria medyczne biorców zgłoszonych do przeszczepienia serca w trybie pilnym.

Kryterium	Liczba punktów
Mechaniczne wspomaganie krążenia (niezależnie od urządzenia i czasu trwania)	5 punktów
Biorca zakwalifikowany do wielonarządowego przeszczepienia serca i innego narządu	5 punktów
Stały wlew przynajmniej jednego z wymienionych leków inotropowych w dawce ($\mu\text{g}/\text{kg}/\text{min}$): <ul style="list-style-type: none">– dla adrenaliny $\geq 0,5$– dla dobutaminy ≥ 7– dla dopaminy ≥ 4– dla milrinonu $\geq 0,5$	3 punkty
Oporne na leczenie zagrażające życiu arytmie	3 punkty
Ostra niewydolność serca przeszczepionego (do 7 dni od przeszczepienia)	7 punktów

2. Zgłoszenia biorcy serca w trybie pilnym dokonuje się poprzez przesłanie do Poltransplantu „Karty zgłoszenia biorcy do przeszczepienia serca w trybie pilnym” (Rycina 1). Jednocześnie ośrodek kwalifikujący wprowadza informację o zgłoszeniu w trybie pilnym do www.rejestr.tx.gov.pl.
3. Zgłoszenia w trybie pilnym wymagają aktualizacji danych biorcy (odnowienia zgłoszenia) co 7 dni.

DYSTRYBUCJA I ALOKACJA SERCA

1. Priorytet mają biorcy z listy pediatrycznej w stosunku do dawców, którzy nie ukończyli 18 lat.
2. W pozostałych przypadkach w pierwszej kolejności wybierany jest biorca zgłoszony do przeszczepienia w trybie pilnym z najwyższą łączną punktacją wynikającą ze spełnienia przynajmniej jednego kryterium pilności (punkty za spełnienie kryteriów pilności są sumowane).
3. W przypadku jednakowej liczby punktów przyznanych wg medycznych kryteriów pilności:

- w pierwszej kolejności wybierani są biorcy zakwalifikowani do przeszczepień wielonarządowych serca i innych narządów;
- w drugiej kolejności decyduje lokalizacja geograficzna szpitala dawcy i ośrodka transplantacyjnego przedstawiona w Tabeli 2;
- w trzeciej kolejności wybierani są biorcy dłużej oczekujący na przeszczep.

Tabela 2. Województwa, w których ośrodek transplantacyjny ma pierwszeństwo pobrań dla biorców zgłoszonych do przeszczepienia w trybie planowym oraz trybie pilnym, gdy na liście oczekujących znajduje się kilku biorców z jednakową liczbą punktów.

Ośrodek Transplantacyjny	Województwo
Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego	pomorskie
Klinika Chirurgii Serca, Naczyń i Transplantologii Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II	małopolskie, podkarpackie
Klinika Kardiochirurgii Katedry Kardiorakochirurgii UM im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	wielkopolskie, zachodniopomorskie
Klinika Kardiochirurgii i Transplantologii Instytutu Kardiologii w Warszawie	kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie, podlaskie, świętokrzyskie
Klinika Kardiochirurgii CSK UCK Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego	mazowieckie (wyjątek: dystrybucja serc od dawców zgłoszonych z Instytutu Kardiologii w Warszawie odbywa się lokalnie), warmińsko-mazurskie
Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu	dolnośląskie, lubuskie, opolskie
Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii, Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze	śląskie

4. W przypadku przeszczepienia serca w trybie planowym, decyzję o wyborze biorcy z listy ośrodka przeszczepiającego podejmuje jego kierownik (osoba upoważniona) w oparciu o następujące kryteria: pilność przeszczepienia, wykluczenie albo dopuszczenie niezgodności immunologicznej między potencjalnym dawcą a potencjalnym biorcą, dobór anatomiczny potencjalnego dawcy i potencjalnego biorcy, wiek potencjalnego dawcy i potencjalnego biorcy, przewidywane efekty przeszczepienia, czas oczekiwania na przeszczepienie, aktualny stan zdrowia potencjalnego biorcy.
5. W przypadkach przeszczepień planowych zespół transplantacyjny ma pierwszeństwo do pobrań w szpitalach położonych w swoim województwie i województwach pobliskich (Tabela 2).
6. System działa na zasadzie zgłaszania potencjalnych dawców do ośrodków przeszczepiających serca wg parytetu „1-1-1-1”. Przeszczepienie serca w jakimkolwiek trybie skutkuje wykorzystaniem swojej kolejności zgłoszenia.
7. Wykorzystanie pobrania dla biorcy zgłoszonego w trybie planowym i pilnym skutkuje wykorzystaniem swojej kolejności zgłoszenia.

8. W przypadku braku wykorzystania oferty przez wszystkie kolejne ośrodki (w tym rezygnacja z pobrania serca po przyjeździe do ośrodka dawcy) zgłoszenie uznaje się za niebyłe.

MONITOROWANIE SYSTEMU ALOKACJI

1. Listę osób zgłoszonych do przeszczepienia z zaznaczeniem trybu zgłoszenia (planowy, pilny) prowadzi krajowa lista osób oczekujących na przeszczepienie w Poltransplancie.
2. W przypadku odstąpienia od pobrania w jego trakcie lub odstąpienia od przeszczepienia po pobraniu zespół pobierający przesyła w tej sprawie do Poltransplantu raport.
3. Poltransplant raz w miesiącu przekazuje do ośrodków przeszczepiających sprawozdanie z dystrybucji ofert pobrania oraz plan zgłoszeń na najbliższą przyszłość.
4. Po przeszczepieniu zespół transplantacyjny:
 - przesyła do Poltransplantu kartę biorcy narządów wg wzoru zamieszczonego na stronie Poltransplantu www.poltransplant.pl/Download/karta_biorcy.pdf;
 - dokonuje odpowiedniego wpisu w www.rejestr.tx.gov.pl w części rejestr przeszczepień;
 - przesyła do Poltransplantu protokół wyboru biorcy lub wypełnia taki protokół w www.rejestr.tx.gov.pl.
5. Zespoły transplantacyjne przesyłają do Poltransplantu za pośrednictwem modułu „Rejestracja zdarzeń i reakcji niepożądanych” w www.rejestr.tx.gov.pl raporty o istotnych zdarzeniach i reakcjach niepożądanych w przypadku ich wystąpienia podczas pobrania, przechowywania, alokacji, przeszczepienia oraz w okresie po przeszczepieniu wraz z opisem czynności podjętych dla ich wyjaśnienia i zapobiegania w przyszłości.
6. Zespoły transplantacyjne monitorują stan zdrowia biorcy oraz czynności przeszczepu zgodnie z zasadami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie prowadzenia krajowego rejestru przeszczepień i dokumentują to w module Rejestr Przeszczepień.
7. Zespół transplantacyjny zaangażowany w pobranie i przeszczepienie serca zawiadamia Poltransplant o każdym istotnym zdarzeniu niepożądanym i istotnej niepożądanej reakcji zaistniałych podczas pobrania, przechowywania, alokacji i przeszczepienia wraz z opisem czynności podjętych dla ich wyjaśnienia i zapobiegania w przyszłości.

